

om växtskydd i Norrlandslänen

Nr 5-2018. Håll utkik efter svamp i tidiga kornfält och rapsbaggår i vårrybsen

Tidigt sådda vårkorn har stråskjutit och det är dags att bevaka förekomst av svampsjukdomar. Fuktigt och varmt väder gynnar svamparna. Det är dock viktigt att inte förväxla andra typer av fläckar med svampangrepp.

Det är också viktigt att bevaka förekomsten av rapsbaggår i vårrybsen.

Väder

Det har varit ostadigt väder och regn på många håll under den gångna veckan.

Läget i fält

Västernorrland

Det förekommer mycket havrebladlöss i vissa fält. Inga svampsjukdomar konstaterades vid graderingarna. Tidigt sådda korn har kommit så långt att borsten skymtar (DC 49).

Västerbotten

Havrebladlössen har ökat. Det finns löss kvar på häggarna, vilket tyder på att inflygningen till fälten inte är avslutad. Kornfälten är i bestockningsfas eller tidig stråskjutning (DC 30–31). Det havrefält som graderades var i DC 13 (tre utvecklade blad). Enstaka rapsbaggår observeras i rybs där knoppar håller på att utvecklas.

Norrbottnen

Det förekommer en hel del havrebladlöss och många har vingar vilket indikerar att inflygningen pågår. I en tredjedel av de graderade fälten konstateras primärangrepp av kornets bladfläcksjuka. I det fält med störst mängd hade utsäde utan sundhetsanalys använts. Stick av minerarflugor syns på majoriteten av bladen och det finns redan en del minor. Trips noteras i kornplantorna där de suger ytligt på bladen invid bladbasen. Utvecklingsstadiet i korn varierar mellan nyss uppkommet och tidig stråskjutning.

Jämtland

Det är fortfarande mycket havrebladlöss i vissa fält. Stick av minerarfluga, som tidigare funnits i vallgräs, började visa sig i korn. Utvecklingen i korn varierar mellan DC 13 och DC 37 (flaggbladet synligt).

Håll utkik efter bladfläckssvampar i korn

Svampsjukdomar i kornet har ännu inte börjat dyka upp men det är dags att börja bevaka fälten. Svampsjukdomar kan bl.a. ha sitt ursprung från utsädet (främst kornets bladfläcksjuka) eller förfrukten (både kornets bladfläcksjuka och sköldfläcksjuka). Det är viktigt att använda ett analyserat utsäde som är betat/behandlat utifrån behovet.

Fuktigt och varmt väder gynnar angrepp av **kornets bladfläcksjuka** och **sköldfläcksjuka**. I fält med korn som förfrukt och med skörderester i markytan är risken för skördenedsättande skador störst. Lätta eller kapillära jordar innebär också ökad risk för angrepp, eftersom beståndet hålls fuktigare.

Angrepp av sköldfläcksjuka och en fläck med kornets bladfläcksjuka.

om växtskydd i Norrlandslänen

Tabell 1. Bekämpning av olika svampsjukdomar i vårkorn.

Riktvärde för bekämpning	Optimal bekämpningstidpunkt
Symtom på mer än 10 % av de tre översta bladnivåerna, samt regnig väderlek under den senaste tvåveckorsperioden.	DC 37-39

Preparat: Ascra Xpro 0,4-0,6 l/ha, Aviator Xpro 0,4-0,6 l/ha, Siltra Xpro 0,3-0,5l/ha, Elatus Era 0,4-0,6 l/ha, Priaxor 0,5-0,7 l/ha.

Dosen anpassas efter smittograd, men var försiktig med alltför höga doser då den s.k. greeningeffekten kan göra att avmognaden fördröjs. Vid svampbekämpning senare än DC 37-39 är det **mycket** viktigt att hålla nere doserna för att den s.k. greeningeffekten inte ska göra att avmognaden fördröjs. Välj därför låg dos.

Primärangrepp av kornets bladfläcksjuka. Smittan har funnits på utsädet och vuxit på första bladet.

Förväxlingsrisk

Fläckar som lätt kan förväxlas med svampangrepp kan ibland förekomma. Fläckarna kan dels vara s.k. fysiologiska fläckar som ofta är sorts specifika, dels fläckar orsakade av sprutmedel eller växtnäringsbrist.

Fläckarna är inte orsakade av någon svamp och kan därför inte bekämpas.

Manganbrist i korn. Bladen blir gulgröna och små bruna fläckar uppträder i rader mellan bladnerverna.

om växtskydd i Norrlandslänen

Rapsbaggar förekommer i rybsfälten

Rapsbaggar förekommer i skadliga nivåer endast enstaka år. När vädret är varmt trivs de och kan flyga in i fälten redan i tidigt knoppstadium. Förekommer odling av vårrybs regelbundet i ett område är risken för angrepp större.

I tidigt knoppstadium är plantorna mycket känsliga. Rapsbaggarna söker pollen som är deras huvudsakliga föda, och gör stor skada när de biter sönder små knoppar för att komma åt pollen. Bevakning och eventuell bekämpning är allra viktigast i tidiga stadier.

Rapsbaggar kan göra stor skada redan tidigt i utvecklingen.

Håll bekämpningströsklarna

- Tidigt knoppstadium (DC 51), 0,5-1 rapsbaggar i medeltal/planta
- Medelsent knoppstadium (DC 52/53), 1-2 rapsbaggar i medeltal/planta
- Sent knoppstadium (DC 59), 2-3 rapsbaggar i medeltal/planta

Räkna av rapsbaggarna på flera platser i fältet och på plantor av alla storlekar. Det är viktigt att hålla bekämpningströsklarna. Sena behandlingar, efter det att grödan börjat blomma, ska definitivt undvikas då dessa gör mer skada än nytta. Under blomning skadas rapsbaggarnas naturliga fiender, samtidigt som risken för skördeador på grund av rapsbaggarna är över.

Preparatval: Avaunt 0,17 l/ha , Plenum 0,15 kg/ha, Mavrik 0,2 l/ha, Mospilan 0,2 kg/ha eller Biscaya 0,3 l/ha.

Växtskyddscentralen Uppsala

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden